

J. R. HANNULA

**KALEVALA
TEOSOFIA JA
RITARIUS**

PDF-tiedosto on skannattu vuoden 1937 painoksesta.
Taustalla olevaan hakukelpoiseen tekstiin on saattanut
jäää alkuperäisestä poikkeavia kohtia.

Ilmiselviäkään painovirheitä ei ole korjattu.

(Ks. J. R. Hannula, *Kristosofian Polulla II*, s. 304.)

Lahdessa helmikuussa 2016
Jaakko Kesävuori

KALEVALA, TEOSOFIA JA RITARIUS

KIRJOITTANUT
J. R. HANNULA

OULUSSA 1937
TEKIJÄN KUSTANNUKSELLA

Oulussa 1937
Kirjapaino-Oy. Kannan kirjapainossa

I.

Voitaneen kysyä: onko paikallaan rinnastaa Kalevala ja teosofia? Teosofiahan on vielä nuori ja vakiintumaton tekijä yleisessä sivistyksessämme. Eikö paremminkin sopisi „Kalevala ja kristinusko”? Tai Kalevalan rinnastus tieteeseen, taiteeseen, vieläpä sotalaitokseen, sillä nämähän ovat vanhoja tekijöitä, sivistyksemme tukipylväitä.

Tietenkin voidaan asettaa kaikkia näitä rinnastuksia. Sillä onhan Kalevala epäilemättä vaikuttanut herättävästi sivistykseemme yleensä. Taide ehkä eniten on saanut herätteitä Kalevalasta. Tiedekin on saanut joitain viitteitä, ainakin tutkiessaan kansamme muinaisuutta. Kullervo vuorostaan voi olla joko innoittajana tai paremminkin varoittavana näytteenä suhteessamme puolueriitoihin ja sotaan. Sensijaan uskontomme, jota kirkko edustaa, on ehkä vähimmin Kalevalasta hyötynyt. Tämä johtuu siitä, että me olemme uskonnossamme kovasti rajoittanut itseämme. Kirkot ovat tavallaan vetäneet viivan ympärilleen ja sanooneet: kaikki tämän viivan ulkopuolella on kel-

votonta, jumalatonta, pakanallista. Vanhoista sivistyksistä kirkko on omaksunut ainoastaan yhden, juutalaisuuden. Kaikki muut vanhat sivistykset on hyljätty. Ja kun kirkot kaiken lisäksi ovat syrjäyttäneet omankin Mestarinsa opin, vuorisaarnan, niin johtuu kaikesta tästä, että kirkko yhä enemmän joutuu oman rajoituksensa puristukseen.

Mutta toisillakin sivistyksemme tukipylväillä on omat rajoituksensa. Sentähden vaikka tieteen ja taiteen ja jopa sotaisuuden avulla pääsemmekin jonkun verran sisälle Kalevalan aarteistoon, tulee siinäkin vastaamme oma vetämämme raja, ja Kalevala jää suurelta osaltaan suljetuksi kirjaksi. Näinollen olemme kuitenkin pakoitettut kääntymään teosofian puoleen. Ja nyt seuraa ensimmäisenä kysymys: mitä on teosofia? Onko teosofia muotoa vaiko henkeä? Kirkot väittävät, kukin kohdaltaan, että kristinusko on sama kuin heidän kirkkonsa, joko „apostolisine perinnäissiunauksineen”, tai ilman sitä. Onko siis teosofiakin sama kuin joku seura, joka silloin ja silloin perustettiin?

Teosofian Avaimessa H. P. Blavatsky ottaa tämänkin asian puheeksi. Hän nimenomaan varoittaa luulemasta, että teosofia ja seura olisivat sama asia. Hän käyttää kuvaannollista puhetta ja sanoo, että teosofia on valtameri ja seura on kupla meressä, joka tulee ja menee. Tai teosofia on aurinko ja seura pyrstötähti, joka etsii rataansa. Seura on teosofinen vain

mikäli se osaa pysyä teosofiana, elävänä hengessä, ja ilmentää sitä. Mikäli seura ajautuu jonkun ajatussuunnan matalikolle, jää se sinne hyödyttömänä hylkynä mätänemään.

Näin Blavatsky määrittelee oman perustamansa Teosofisen Seuran, nyttemmin teosofisten seurojen, suhteen teosofiaan.

Mitä sitten teosofia on? Teosofia on jumalallinen viisaus, sellainen viisaus kuin on jumalilla, sellaisilla olennoilla, jotka ovat, niinkuin Kalevalassa sanotaan, taivaan kantta kalkutelleet, jotka luovat maailmoja, aurinkokuntia, planeettajärjestelmiä, jotka niitä johtavat ja ylläpitävät. Meidän tähdellemme toivat tämän jumalallisen viisauden aikojen aamuna, miljoonia vuosia sitten, viisaat olennot toisilta tähdiltä, Venukselta ja Merkuriukselta. Ihmiskunta oli silloin melkein vain kuin eläinkunta, mutta kun aika täyttyi, tulivat järjen pojat ja herättivät tai kylvivät ihmiskuntaan järjellisen minuuden siemenen ja jäivät sitä hoitamaan. He ja ihmiskunnasta heihin myöhemmin liittyneet olennot muodostavat Salaisen Veljeskunnan, taivasten eli Jumalan valtakunnan. Heillä on oma elämänymmärryksensä, viisaususkontonsa, teosofiansa. Kaikki toistuvat uskonnot ja sivistykset ovat Heistä lähtöisin.

Tämä jumalien uskonto, viisaususkonto, on siis varsinainen teosofia.

Nyt seuraa kysymys: kun viisaat perustivat oman viisaususkontonsa, joka heillä yhä on,

niin miksi on ollut tarpeellista aloittaa uusia uskontoja? Eikö viisaitten uskonto ollutkaan tarpeeksi pätevä, tai eikö se olisi voinut yhä kasvaa, kirkastua ja täydellistyä? Asia on niin, että kun ihmisissä aikojen aamuna heräsi järjellinen minuus, tulivat he samalla tietoisiksi siveellisestä vastuunalaisuudestaan. Mutta vastuunalaisuus edellyttää vastaavaa vapautta menetellä niin tai näin, joko kuunnella, kunnioittaa ja seurata viisaitten johtoa, tai olla sitä seuraamatta. Ja ihmisissä pääsi pian valtaan tottelemattomuus, omapäisyys. Se oli varsinainen synty, syntiinlankeemus.

Mikä tulisi pelastukseksi? Miten saataisiin ihmiset takaisin vääriltä teiltään? Siten, että he kuolivat. Kuoleman kautta ihmiset vedettiin takaisin alkuperäiselle raiteelleen. Eivätkä vain ihmiset muuttuneet kuolevaisiksi, vaan kaikki heidän tekonsa samoin. Uskonnotkin. Sillä omapäisyydellään ovat ihmiset aina karkoittaneet Mestarit ja heidän mukanaan hengen ja viisauden uskonnoistaan, kirkoistaan, seuroistaan ja järjestöistään. Ja niin tapahtuessa seura on jo aatteellisesti kuollut; muodollinen kuolema on sitten vain lopullinen aste kuolemassa.

Näin selviää meille eräs vanha asia. Kun esim. muinaiset kreikkalaiset puhuivat kuolemattomista ja kuolevista jumalista, niin ymmärrämme nyt, että nuo jumalat ovat ihmisiä. Kuolemattomien jumalien pienen, valitun joukon muodostavat ne ihmiset, viisaat olennot,

jotka ovat luopuneet tottelemattomuudesta, ovat henkisissä pyrkimyksissään asettuneet sellaiseen tottelevaisuuden suhteeseen, että heissä ja heidän keskuudessaan aina Jumalan tahto tapahtuu. Kuolevaisten jumalien suuren joukon muodostaa ihmiskunnan valtava enemmistö. He ovat tottelemattomia. He esim. selittävät, että Kristuksen vuorisaarnan oppi on epäkäytännöllinen ja mahdoton. Sentähden he ovat ja pysyvät kuolevaisina.

Mutta onneksi, sanokaamme onneksi, ei asia rajoitu tähänkään. Seuraava salaisuus ja selviö on se, että kuolevaisetkin jumalat eli ihmiset ovat siten kaksinaisia, että vaikka he ruumiillisesti ja vieläpä sielullisesti, persoonallisesti, ovat kuolevaisia, niin kuitenkin he sisimmässään, hengessään, ovat kuolemattomia, Vaikkakin he tottelemattomuutensa tähden kärsivät vahingon, niin kuitenkin he pelastuvat ikäänkuin tulen läpi, niinkuin Paavali sanoo. Kukaan ei jää ikuiseen piinaan. Kehitys jatkuu. Luonnollinen ruumis kylvetään uudelleen siten, että lapsi syntyy, joihin jumalainen henki voi uudelleen ruumistua. Ihminen jälleensyntyy. Tämä on luonnon suuri tosiasia. Sentähden jälleensyntymiseen syventyminen ja sen ymmärtäminen kuuluu olennaisena osana elämänymmärrykseemme.

Seuraava suuri totuus on se, että Jumala on itsessään lakiperäinen. Kirkollisessa kristin-

uskossamme olemme ruvenneet palvomaan Jumalaa m.m. suurenmoisilla arvonimillä — voidaksemme ehkä vastapainoksi kieltää Hänen oppinsa, vuorisaarnansa, ja menetellä niinkuin itsepäisyydessä hyväksi näemme. Rukouksilla ja pyynnöillä olemme luulleet voivamme taivuttaa Jumalan suosiolliseksi omille uskomuksillemme, Jumal-vastaisille opeillemme ja menettelyillemme. Sentähden olemme sanoneet Jumalaa m.m. kaikkivaltiaaksi, joka voi tehdä miten vaan. Mutta asia ei ole niin. Elämän Laki on järkkymätön. Sen me joudumme huomaamaan omassa kohtalossamme, karmassamme. Mitä kylvämme, sitä niitämme. Meidän on tehtävä tili turhistakin sanoistamme, saatikka sitten vuorisaarnan vastaisista opetuksistamme ja toimistamme.

Avautuessamme näin jumalien, Mestareitten viisaudelle, antaessamme sen valaista ja henkisesti uudestisyntyttää itseämme, silloin voimme ymmärtää myös Kalevalaa ja muita vanhoja pyhiä kirjoja. Kalevala on myös teosofiaa. Kalevalassa kuvaillaan niiden ihmisten sisäisiä kokemuksia, jotka ovat luopuneet tottelemattomuudesta ja ovat jatkuvasti asettuneet tottelevaisuuden suhteeseen Jumalaan. Väinämöisen ja muiden Kalevalan pääsankarien sota ei ole sotaa lihaa ja verta vastaan, vaan se on sitä sisäistä kamppailua, jossa ihminen Jumalaan, Mestariin liittymällä kamppailee ja kukistaa oman itsepäisyytensä, intohimonsa,

tottelemattomuutensa. Tämä on alkuperäinen „pyhä sota”. Mutta täydellisyyttä emme saavuta vain kukistamalla oman persoonallisuutemme, vaan myös rakentamalla sen uudelleen. Tätä rakentavaa puolta kuvataan Kalevalassa monin tavoin, esim. siten, että laulamalla rakennetaan venheitä. Täytyy rakentaa itsehillinnän vene, jottei vajoisi omien tunteittensa mereen. Sillä jos sinne vajoo, silloin ei hengen eikä järjen valo ole enää valaisemassa ja johtamassa. Samoin on taottava Sampo, on opittava rakkaudessa luomaan. On laulettava niin, että oma sielu muodostuu siksi sopusoinnun kanteleeksi, jota Mestari voi soittaa. On osattava vaikuttaa niin, että väkivallan ja kuoleman jää sulaa elävistä olennoista, ja vuotaa ulos kyyneloinä.

Näin avauduttuamme teosofialle ja Kalevalan sisäiselle viisaudelle, voimme vähitellen selvästi nähdä, että ihmiskunnan määräämä sivistys on tottelemattomuudessaan, itsepäisessä viisaudessaan ja uppiniskaisuudessaan todella kääntänyt harrastuksensa ja menetelmänsä nurinpäin. Niinpä tieteessämme olemme väärällä ja edesvastuuttomalla tavalla unohtaneet ja kieltäneet itsemme ja lähteneet ulospäin aineen ja pahan salaisuutta tutkimaan. Se on tieteen varjo, joka vie meidät suohon. Jos tieteessämme kukistaisimme oman itsepäisyytemme, alistuisimme jumalallisen viisauden oppilaiksi, kääntyisimme takaisin itseemme, sisäi-

seen perusolemukseemme, lähtisimme Mestarin oppilaina tieteellisesti ja edesvastuustamme tietoisina etsimään ihmisessä piilevää totuutta, silloin olisi tieteemme oikealla suunnalla. Samoin olisi laitamme taiteessa, siinä harrastuksessaamme, joka ehkä luonnostaan on joustavinta jumalien vaikutukselle. Taidekin voi olla nurinpäin. Voimme luulla taiteeksi sellaista, joka vain muodollisesti on rytmillistä, välittämättä hengestä, joka voi olla aistillisuuteen, paheisiin ja sotaan kiihoittava. Sellainen on kuitenkin kuolevaista taidetta. Ollakseen jumalallista täytyy taiteen tietää ja käytännössä toteuttaa vanhaa kalevalaista määritelmää: Soitto on suruista tehty, laulu murehista muovaeltu. Mitä merkitsee tämä määritelmä? Kun ihminen on tottelemattomuudessaan ja itseviisaudessaan vajonnut Joukahaisen tavalla suohon, kun hän vaikeuksissaan ja omantunontuskissaan vaikerrellen saa kiinni elämän myönteisistä voimista, Väinämöisvoimista, silloin hän voi nousta, voi sielussaan laulaa ylistystä ja kiitollisuutta. Mutta pohjalla on tieto murheesta. Mikä on tämä murhe? Se on voiton palkka. Ihminen voi suhteessaan alempaan maailmaan voittaa tai joutua tappiolle. Jos tappiolle joutuu, silloin ollaan tyytymättömiä, katkeria, kapinallisia, mutta jos voitamme, silloin on sielussamme murhe. Siitä on noustava myönteisten voimien avulla, saavutettava todella taiteellinen luonne, joka kaihoaa puh-

tautta, totuutta, valoa. Taide on hengen sopu-sointua aineen käytännöllisessä maailmassa.

Samoin on laita uskonnossa. Jos uskonnos-samme myöntyisimme jumalallisen viisauden edessä, silloin voisimme tulla autetuiksi. Kir-kossammekin voitaisiin ymmärtää, että Elämä on koulua, ja että uskonnon tulee myös olla koulua. Tavallisessakin koulussa on heti kaksi määräävää ehtoa: täytyy olla halu oppia ja halu totella. Siis kuuliaisuus ja oppivaisuus. On jo aikoja sitten sanottu, että kuuliaisuus on parempi kuin uhri. On järjetöntä luulla, että me saavuttaisimme päämäärän joillakin muo-dollisilla uhreilla, säilyttämällä tottelematto-muutemme. Kirkkojen pitäisi luopua itsepäi-syydestään ja alistua tottelevaisuuden suhtee-seen Mestarin oppiin, vuorisaarnaan. Silloin kirkolle avautuisi myöskin toinen mahdollisuus, oppimisen mahdollisuus suhteessa Mestariin.

Ja sitten sota. Nykyinen sota on alkuperäi-sen sodan irvikuva. Sillä ei ole muuta jumalal-lista sotaa kuin se, kun ihminen liittyy Mesta-riin ja kukistaa oman itsekkyytensä. Vain se on ollut pyhää sotaa. Ei toisen olennon tappa-minen. Nyt Kristuksen jälkeen emme enää sodi edes itseämme vastaan. Nyt elämme Jumalas-sa, hyvässä, ja alituiseen voitamme sekä itsem-me että vaikeutemme.

II.

Edellä syventyessämme otsikossamme mainittuun asiaan yleisinhimilliseltä kannalta, voimme nyt kääntää lehteä ja katsella asiaa kansalliselta kannalta.

Jälleensyntymisen yleinen periaate näkyy kansojenkin elämässä. Vasta äsken olemme saavuttaneet itsenäisyyden. Mutta etenkin Kalevala osoittaa, että on ollut muinaisuudessa kansa, joka nähtävästi myös tottelemattomuutensa tähden on hävinnyt, mutta jonka viisaus on lauluihin puettuna säilynyt polvesta polveen tietäjien eli runolaulajien keskuudessa.

Kun nyt Suomen kansa taas on jälleensyntynyt kansaksi kansakuntien joukkoon, niin kysymme: voimmeko tässä jälleensyntymisessä huomata joitain henkisten mahtien mukanaoloa? Ottakaamme rinnakkaisilmiönä lapsen syntymä. Kun lapsi syntyy, on siinä mukana ja lähellä ihmisen korkeampi minä ja kaikkiallinen Kristus. Kun nuori ihminen sitten tahtoo ja osaa toimia niin, että korkeampi minä ja Kristus saa hänessä vaikuttaa, voi hän kokea ja läpikäydä henkisen uudestisyntymisen, joka

tekee mahdolliseksi, että ihminen voi varsinaisesti täyttää jumalallista kuolemattomuuskutsumustaan maan päällä. Ellei ihminen sitävastoin alistu vastaanottamaan korkeampaa minäänsä eikä niinollen koe henkistä uudestisyntymää, silloin hän elää ja toimii vain kuolevaisuuden elämää. Sama on kansan laita. Voimmeko siis Suomen kansan itsenäistymisessä huomata Korkeamman Minän ja Kristuksen läsnäoloa?

Ensin karmallisesti. Tämä tulee esille Kalevalan ilmestymisessä. Siinä tarjoutuu Suomen kansan historiallinen korkeampi minä, Väinämöinen, Suomen kansallishaltia, niinkuin Pekka Ervast sanoi. Kalevala on kuin aarrelipas. Kohtalo ojentaa sen Suomen kansalle ja sanoo: jos osaatte avata tämän, löydätte kalliin helmen, löydätte Viisauden, johtavan kansallishengen.

Näin tulee näkyviin Suomen kansan Korkeamman Minän tarjoava apu. Mutta siihen liittyy myös Kaitselmuksen tarjoama apu. Se tulee kahta tietä, ulkoapäin ja sisäisesti. Ulkoisesti tulee se teosofisen liikkeen muodossa. Se on H. P. Blavatskyn julistama teosofinen sanoma. Se antaa meille järkevän käsityksen elämästä.

Mutta tämän lisäksi on erikoisesti Suomessa teosofia, Jumalan Valtakunnan sanoma, tullut myös sisästä päin. Puhutaan valiojoukosta. Jeesuskin puhuu siitä. Samoin puhuttiin heistä

Sodoman ja Gomorran päivinä kun sanottiin, että jos olisi ollut kymmenen vanhurskasta, niin nuo kaupungit olisivat pelastuneet. Valitut ovat ne ihmiset, jotka luopuvat tottelemattomuudesta, vastaanottavat totuuden sanoman ja toteuttavat sen. Näiden valittujen johtava työntekijä oli Pekka Ervast. Eikä Jumalan Valtakunta luonnollisestikaan voisi tulla, ellei olisi vastaanottajia. Viime vuosisadan lopulla, v. 1896, Pekka Ervast kävi läpi sen kokemuksen, jossa kaikkiallinen elämä avautui hänelle, jossa henkinen aurinko ja valo täytti hänet, ja jossa itse Elämä tunnusti hänet Pojaksi. Pekka Ervast on useammassa yhteydessä puhunut tästä, ja allekirjoittanut on sen esittänyt kirjassaan „Vuorisaarnan oppilaan näkökulmasta III”, joten tässä yhteydessä tyydymme sen vain lyhyesti mainitsemaan. Sensijaan kysymme: onko tuo jumalallinen uudestisyntyminen mitenkään vaikuttanut ja tullut näkyviin Suomen kansan itsenäistymisessä? Pekka Ervast itse joskus sanoi, että hän tunsi raskeana taakkana kantavansa Suomen kansan itsenäistymistä. Tästä hän puhui esitelmissään erittäin selvästi kesäkursseilla Kiteellä v. 1912.

Kansamme julkisessa elämässä tuo Jumalan sisäinen majesteettisuus tuli ensi kerran valtavana voimana ja apuna esille marraskuun suurlakossa v. 1905, siis yhdeksän vuotta myöhemmin kuin Pekka Ervast oli sen kokenut. Olimme kansana niihin aikoihin siinä asemassa,

että ulkonainen jättiläinen, Venäjän tsaarivalta, uhkasi tuhota itsenäisyytemme. Silloin me asetuimme passiivisen vastarintaan. Syntyi viikon kestänyt suurlakko. Tämä suurlakko on sellainen tapaus, henkisen voiman näyte, ei vain Suomen kansan vaan koko ihmiskunnan historiassa, että me tuskin osaamme sitä kyllin suureksi arvioida. Tärkein seikka meidän puoleltamme on siinä, että me emme nousseet aseelliseen, vaan passiiviseen, siveelliseen vastarintaan. Kysymme: miten Suomen kansa osasi näin viisaasti menetellä? Salaisuus on siinä, että yhdeksän vuotta aikaisemmin täällä oli tapahtunut kosmillinen uudestisyntymä, ja se vaikutti nyt sisäisenä voimana ja viisautena. „Valon Mestari taistelee tuntemattomana Suomen kansan riveissä”, sanoo Pekka Ervast josain kirjoituksessaan. Samalla käytettiin asian hyväksi kansamme vanhaa karmaa. Ja niin Suomen kansa osasi asettua hiljaisuuteen, luottaen totuuteen, ikäänkuin joku vanha joogi. On huomattava, että yhdenkin ihmisen jooga merkitsee paljon. Niinpä sanotaan, että kun Buddha mietiskeli niin maailmat vapisivat. Saatikka kun Mestari saa kokonaisen kansan viikoksi hiljenemään, totuuteen luottaen. Niinpä jättiläinen vavahti. Tsaarivalta jotenkin säpsähti, ja antoi perään. Ja Pekka Ervast huomautti, että olisimme tulleet hyvin pian itsenäiseksi, elleivät jotkut ryhmät kuitenkin olisi rikkoneet hiljaisuutta ja suurlakon lopussa vä-

hän verta vuodattaneet. Se aiheutti, että itenäisyytemme siirtyi jonkun verran. Kuitenkin osasimme pysyä passiivisessa vastarinnassa, luottaen totuuteen. Ja niin Kohtalo riisui meiltä omankin armeijan ja järjesti niin, että v. 1917 meidän ei tarvinnut muuta tehdä kuin julistaa itsemme itsenäiseksi kansaksi. Siten näyttäytyi Jumalan majesteettius, näyttäytyi elämän siveellinen mahti valtavana voimana Suomen kansan julkisessa elämässä, kansallisessa itsenäistymisessä. Aleksanteri I:n kohtalokkaat sanat olivat toteutuneet, olimme tulleet täysin itsenäiseksi kansaksi kansakuntien joukkoon. Toinen asia on, että puhkesi sisäinen veljessota. Se oli meidän omaa tottelemattomuuttamme, ihanteemme pettämistä. Mutta yksi asia on varmaa: routavuosien aikainen uskomme totuuden voimaan on se mahti, johon meidän on opittava jälleen ja yhä tietoisemmin luottamaan. Väkivallan mahti on jo tuomittu. Väkivallalla emme voi hyvää edistää.

Valaistaksemme asiaa ja osoittaaksemme itsellemme tietä eteenpäin, käsittelemme vielä paria asiaa. Yksi niistä on jo jotenkin järjestetty, toinen odottaa järjestelyään. Ensimmäisessä saavutetut kokemukset ovat apuna toista järjestäessämme.

Ensimmäinen oli uskonto. Olimme aikanaan tulleet kristilliseksi kansaksi. Sellaisenaan mainio asia. Vika oli vaan siinä, että me olimme tässäkin asiassa yrittäneet olla viisampia kuin

itse Viisaus. Mestari oli sanonut ja esimerkilään näyttänyt, että kristityksi tullaan hapatuksen tavalla, oppimalla ja opettamalla. Mutta me tahdoimme yllättää Mestariimme suuremmalla taidollamme ja määräsimme kristillisyyden pakolliseksi. Ja niin oli Suomessakin pakkouskonto. Mutta nyt, teosofisen liikkeen ja Pekka Ervastian toiminnan aikana heräsi ajatus, että pakkouskonto on poistettava. Tällöin ne, jotka pitivät itseään uskonnon edustajina huomauttivat, että sellaista ei saa tapahtua. He peljättelivät ennustamalla, että uskonnon vapaus on oleva vahingoksi kristillisyydelle. Näistä varoituksista huolimatta uskonnon pakko poistettiin. Tästä on nyt vierähtänyt noin parikymmentä vuotta. Ja miten on käynyt? On käynyt siten, että kristillisuus on kirkollisissakin puitteissaan käynyt hiukan henkevämmäksi. Mitään umpimähkäisiä joukkoeroamisia ei ole tapahtunut. Jos jotkut ovat kirkosta luopuneet ja liittyneet n.s. sivilirekisteriin sentähden, ettei kirkko sittenkään ole vielä siten henkevoitynyt, että se olisi luopunut tottelemattomuudestaan suhteessaan Kristuksen vuorisaarnan oppiin, niin se ei suinkaan ole tappioksi kristillisyydelle, vaan päinvastoin. Niinpä allekirjoittanut kuuluu niihin, joka on yrittänyt koko elämänsä ja työnsä noin neljännesvuosisadan aikana uhrata Kristuksen seuraamiseen, työhön sen kristillisyyden puolesta, joka ytimekkäimmin on vuorisaarnassa esi-

tetty. Siksi on nimeni sivilirekisterissä, ja työskentelen Pekka Ervastin aloittamassa Ruusu-Risti-elämänymmärryksessä.

Uskonnon vapaus on ollut siunaukseksi kristillisyydelle. Senhän ovat kirkonkin edustajat vilpittömästi myöntäneet.

Mutta niinkuin eivät ihmiset, niin eivät asiakaan ole vain itseään varten. Niistä saatu kokemus on käytettävä hyväksi toisia asioita järjestettäessä. Se toinen asia, joka meillä vielä odottaa järjestelyä, on ritarius, ritarilaitos. Ritarius johtuu siitä, että on aina ollut ihmisiä, toimintakykyisiä, luonteeltaan jaloja, luotettavia ja uhrautuvia. He ovat uhrautuneet toisten, heikompien hyväksi. Tuli tavaksi, että heille annettiin julkinen tunnustus. Heidät lyötiin ritareiksi. He saivat tehdä ritarilupauksen, valan, ja heille annettiin miekka, sillä heihin luotettiin. He olivat valmiit vanhalla tavalla uhraamaan henkensä ja verensä.

Tällöin oli selvää, että ritariksi ei voitu lyödä ketä tahansa. Hänen täytyi olla osoittanut, että hän oli ritari oman luonteensa perusteella. Ei ritarilyönti sinään muuttanut ihmistä ritariksi, ellei hän sitä jo ollut, ja ellei hän tahtonut olla. Mutta sitten mentiin tässäkin asiassa luonnon edelle. Niinkuin uskonto niin ritariuskin tehtiin pakolliseksi. Ajateltiin, että kaikkien on oltava ritareita, jaloja, uhrautuvaisia. Etenkin kun jälleensyntymisoppi oli hävinnyt, kun luultiin, että jokainen lapsi on Ju-

malan luoma siten, että hän on ilman menneisyyttä. Silloin kaikilla myös on samat edellytykset olla jalo, uhrautuva, ritarillinen. Nyt oli vain kaikille toimitettava ritarilyönti, otettava vala ja pantava ase käteen. Ja niin säädettiin asevelvollisuuslaki. Vain ruumiillista täysimittaisuutta vaadittiin. Oliko ihminen sielultaan ja mieleltään ritari, hehkuiko hän intoa uhraamaan henkensä ja verensä, sitä ei kysytty, siitä ei välitetty. Yhtävähän kuin välitettiin siitä, tahtoiko joku olla kristitty, oliko hänellä sielullisia edellytyksiä, hehkuiko hän intoa Kristuksen opetusten seuraamiseen. Ritarius tehtiin pakolliseksi. Umpimähkään. Kaikki ovat asevelvollisia. Heiltä vaaditaan sotilasvala, heidät määrätään kasarmeihin, ritarikouluun. Ja siten meille sanotaan: „Se on siellä kun miehiä tehdään”.

Niin meille sanotaan. Mutta miten on todellisuudessa, käytännössä?

Myönnettäköön, että on edelleen niitä, jotka persoonallisuudessaan hehkuvat intoa saadesaan tehdä lippuvalan, mennä sotaan, uhrata henkensä ja verensä. He ovat silloin ritareita vanhalla tavalla. Mutta niin ei ole läheskään kaikkien laita. Toiset tekevät lippuvalan pakotettuina, vastenmielisesti, siveellistä kammaa tuntien. Monet heistä ovat siveellisen hämmennyksen vallassa. He alistuvat pakolla sellaiseen, jota he eivät kunnioita. He tekevät sen pelosta, että heille käy huonosti, jos kieltäyty-

vät. Siksi he pakotettuina lupaavat sellaista, jota eivät kunnioita, jota ajattelevat kammolla. Sen tähden tuollainen lupaus on, lievemmin sanoen, petos. Itse hän tuntee itsensä jotenkin kuin valapattoiseksi, väärän valan tekijäksi. Hänen sisäisen olemuksensa siveellinen pohja on jotenkin rikottu. Pakkoritariudellamme olemme täten aiheuttanut sellaisen teon, josta Kristus sanoisi: voi teitä, kun te surmaatte ihmisten sielun. Tai josta Mestari varoittaen ja rohkaisten sanoo: älkää peljätkö niitä, jotka ruumiin tappavat, vaan niitä, jotka sielumme hukuttavat.

Edelleen tuo väkisin ritariksi lyöty asevelvolinen ajattelee kauhulla sitä päivää, jolloin hänet määrätään sotaan, tappamaan ihmisiä. Jotenkin hän toivoo siitä välttyvänsä. Viimeisenä pakopaikkana hänellä on ajatus, että hän ampuu ohi, tai korkealle, ettei vaan tulisi ketään tappaneeksi. Ja mahdollisesti hän niin tekee-kin. Siveellisesti tyrmistyneenä, jotenkin kuin järkensä menettäneenä, hän tähtää pilviin. Hän lähentelee sekapäisyyttä. Ja useassa tapauksessa he sitten kuolevatkin täydellisesti järkensä menettäneinä.

Mutta onko tämä tällainen ritariutta? Ei. Tämä on järjettömyyttä. Narrimaisuus on liian lievä sana. Oikea sana on sielun surma. Sen tähden Kristuksen seuraaja ei osallistu sotaan. Hän ei tartu aseisiin pakotettuna eikä vapaa-

ehtoisesti. Luonnollisesti hän ei liioin kehoita eikä pakoita toista ihmistä aseisiin tarttumaan.

Mutta on jo aika, että yleisessäkin sivistyksessämme pääsee järjen ääni ja ihmisyyden jotenkin oikeuksiinsa ja kuuluville. Mitä siis on tehtävä? Mistä aloitettava? On sanottu: tyvestä puuhun nousta. Pahin vääräys ja järjettömyys on ensin poistettava. Niinhän tehtiin uskonnossakin. Uskonnon pakko poistettiin. Poistettakoon myöskin ritaripakko. Poistettakoon aluksi pakollinen asevelvollisuus. Se on vähin vaatimus järjen ja ihmisyyden ja Kristuksen puolelta.

Mutta taas meille peljätellen sanotaan: se ei käy päinsä! Jos pakollinen asevelvollisuus poistetaan, niin olemme menettänyt kalua. Niin meille sanotaan. Mutta samaan suuntaan puhuttiin silloin, kun uskonnon pakko poistettiin. Kuitenkin on nähty, että uskonnon vapaus koki siunaukseksi. Samoin tullaan näkemään, että kun pakkoritaritus poistetaan, on sekin oleva siunaukseksi. Siitähän kohtalo näytti meille loistavan esimerkin routavuosina. Itsenäiseksi tullessamme v. 1917 oli asevelvollisuus lakkautettu.

Suomessahan onkin oikeastaan kaksi sota-voimaa. On pakollisen asevelvollisuuden armeija ja vapaaehtoinen suojeluskunta. Aluksi luovutetaan asevelvollisesta armeijasta. Älköön enää jatkettako tuollaista sielujen surmaa. Sellainen syö meidän elinjuuremme. On huo-

mattava, että kansat jo yleensä etsivät uutta pohjaa elämälleen. Niin ovat pakoitettut teemmään sekä suuret että pienet kansat. Sillä sivistyksemme rakennus kauttaaltaan horjuu. Mutta kansat etsivät uuttakin pohjaa vanhoihin keinoin. He etsivät sitä yhä vaan väkivallasta, aseista, sodasta. He etsivät pelastusta siitä, missä sitä ei ole: järjettömyydestä. Jonkun kansan täytyy herätä. Jonkun täytyy aloittaa. Pieni Suomen kansa on nyt nuori kansa. Se on äskettäin jälleensyntynyt, itsenäistynyt. Tahtooko se myöskin henkisesti uudestisyntyä? Tahtooko se täyttää kutsumuksensa uuden sivistyksen luomisessa? Jos kansamme tätä tahtoo, silloin sen on mukauduttava uuden sivistyksen omaan henkeen, vapaaehtoisuuden periaatteeseen. On astuttava elämän itsensä vaatimaan eli osoittamaan siveelliseen järjestykseen. Kristus ei voi meitä muutoin auttaa. Hän voi auttaa niitä, jotka Hänen ääntänsä kuuntelevat, jotka Hänen neuvojensa mukaan järjestyvät.

On huomattava, että kun aluksi edes pakollinen asevelvollisuus poistetaan, silloin pääsevät vastaavasti esille uuden sivistyksen luovat voimat, valon ritarit, ne, jotka Kristus lyö ritareiksi. Nyt ne eivät pääse. Kristus ja Hänen lyömänsä ritarit eivät pääse esille, eivät pääse varsinaisesti toimimaan nykyisessä kristikunnassa. Sillä jos Jeesus, jos Jeesuksen kaltainen nuorukainen esiintyy sellaisessa maassa,

missä on pakollinen asevelvollisuus, niin voi käydä, että hän joutuu häväistykseen ja väkivallan uhriksi. Ja niinkuin sellainen ei ollut siunaukseksi Juudan kansalle, samoin se ei ole siunaukseksi millekään kansalle. Kun sensijaan sekä pakkouskonto että pakkoritaritus on poistettu, silloin valon Mestari ja Hänen ritarinsa pääsevät toimimaan. Silloin järjen, totuuden ja hengen valo pääsevät valaisemaan. Sillä ritariksi lyödessään Mestari antaa miekan tilalle kynttilän. Se kynttilä on sisäisesti syttynyt hengen valo. Se kynttilä valaisee vapaaehtoisen uhrautumisen, totuuden ja rakkauden valolla. Se on valistustyötä jumalallisen viisauden, Kristuksen käskyjen ja neuvojen mukaan. Suuri henkinen johtajamme ja opettajamme Pekka Ervast on laskenut uuden sivistyksen pohjan ja perustuksen. Se on se pohja, jonka Jeesus Kristus on ensimmäisenä saavuttanut. Sen sivistyksen käytännöllinen ojennusnuora on vuorisaarna; jonka Pekka Ervast uudelleen suomensi ja selityksillä varusti. Kristikunnassamme me olemme näihin asti tyytyneet Mestari-lemme huutamaan: „Herra, Herra”, ja tehneet ja opettaneet oman itsepäisyytemme mukaan. Seurauksena on jo läheiseksi käynyt luhistumisen uhka koko länsimaiselle sivistykselle.

Pienen kansan, jollainen Suomi on, pitäisi olla helpompi luopua aseellisuuden ja väkivallan huumasta. Sillä johan pelkkä arkinenkin järkemme sanoo, että toivotonta on pienen

kansan aseellinen kilpajuoksu. Tehkäämme täydellinen johtopäätös. Poistakaamme aluksi ainakin pakollinen asevelvollisuus. Antakaamme luottamuksemme — niinkuin jo huomattavalla tavalla teimme routavuosina — totuudelle, Jumalalle, todelliselle Kristukselle, vuorisaarnan takana toimivalle Mestarille. Emmehän kuitenkaan voi ainaisesti palvella kahta herraa. Kuolkaamme mieluummin marttyyreinä, sankareina, Kristuksen seuraajina, kuin että vuodattaisimme verta, kuin että pakottaisimme toisia kuolemaan puolestamme. Kuolkaamme mieluummin Mestarin antama kynttilä kädessä, kuin miekoilla toisiamme surmaten. Laskekaamme tietoisesti ja luottaen kätemme Valon Mestarin käteen. Ehkemme silloin tarvitsekaan kuolla. Ehkä päinvastoin Suomen kansa silloin joutuu näyttämään esimerkkiä toisille. Ehkä kansamme saa silloin olla laskemassa pohjaa uudelle, henkiselle sivistykselle. Ehkä Pohjolassa syntyykin silloin uusi sivistys. Ehkä Valon Rita-reiden keralla saammekin silloin olla sitä uutta sivistystä edelleen rakentamassa.

Saman tekijän uusimmat kirjat:

JOS KRISTUSTA SEURAINEN. — Alennettu hinta 7:—.

SISÄISEN OPETTAJAN SEURASSA.
Uusittu painos. — Hinta 10:—.

**VUORISAARNAN OPPILAAN NÄKÖ-
KULMASTA I.** — Hinta 10:—.

**VUORISAARNAN OPPILAAN NÄKÖ-
KULMASTA II.** — Hinta 12:—.

**VUORISAARNAN OPPILAAN NÄKÖ-
KULMASTA III.** — Hinta 18:—.

Hinta 4 mk.